

EXIGENȚE PRIVIND CONTROLUL FINANCIAR ÎN CONTEXTUL IMPLEMENTĂRII IFRS DE CĂTRE ENTITĂȚILE AUTOHTONE

FINANCIAL CONTROL PARTICULARITIES IN THE CONTEXT OF THE IFRS IMPLEMENTATION BY THE LOCAL ENTITIES

Daria ROTARU, drd, ASEM

e-mail: rotaru.daria.94@gmail.com

Svetlana MIHAILA, dr., conf. univ., ASEM

e-mail: svmihaila@gmail.com

Alisie Gabriela RAVDAN, drd., USM

Abstract. *One of the most important factor of the accounting harmonization process developed at national level, which is influenced by an intense process of EU integration, represents the IFRS adoption in the Republic of Moldova. The process of accounting harmonization offers the possibility to create one economic language. The same accounting system applied in different countries is a great advantage for business environment, especially for the investment purposes. The main aim of the intensive process of the accounting globalization is ensuring transparency, fairness and comparability of the information provided by the financial-accounting system. In this connection, the main question in which the users of the accounting information are interested is "Does the financial statements present fairly the entity's financial position according to IFRS?". The answer at this question can be obtained using a properly organized financial control system, which should be adapted and modernized in order to comply with the new requirements influenced by the implementation of the IFRS by the national entities.*

Key words: harmonization of accounting, financial control, IFRS, accounting standards;

JEL classification M 40, M 41

Introducere.

În contextul internațional actual, predominant de o criză economică prelungită și de un proces intens de globalizare al afacerilor, sunt puse la încercare veridicitatea, corectitudinea și comparabilitatea informațiilor oferite de sistemul financiar-contabil utilizatorilor săi. De aceea, se impune o gestiune judicioasă a proceselor de convergență, normalizare și armonizare a contabilității naționale[1, p. 32]. Obiectivul de bază al armonizării contabile internaționale este implementarea unui sistem contabil unic omogenizat care ar permite crearea unui limbaj comun de contabilitate și raportare financiară.

De menționat că Republica Moldova și-a asumat responsabilitatea de a implementa prevederile acquis-ului comunitar prin semnarea Acordului de Asociere cu Uniunea Europeană, care a fost ratificat prin Legea nr. 112/2014, [2] și a intrat în vigoare la 01.09.2014. În conformitate cu prevederile acordului respectiv sunt prevăzute unele cerințe necesare de implementat în domeniul contabilității inclusiv *introducerea unor standarde internaționale relevante la nivel național și a unei apropieri treptate între normele Republicii Moldova și cele ale UE în domeniul contabilității și al auditului*[3, art.27, pct.b)].

Procesul de armonizare a contabilității și raportării financiare a determinat necesitatea modernizării și adaptării metodelor și procedeelelor controlului financiar, astfel încât rezultatele acestuia să confirme sau infirme, în mod general, dacă situațiile financiare prezintă fidel poziția și performanța financiară a entității în conformitate cu cerințele IFRS.

Metode de cercetare. Cercetarea științifică efectuată pe marginea temei abordate este una intradisciplinară, cu caracter fundamental, care are drept scop sistematizarea principalelor aspecte și considerații teoretice aferente procesului de modernizare a controlului financiar la nivel național, ca factor influențat de obligativitatea implementării IFRS la nivelul entităților autohtone.

Rezultate și discuții.

Actualmente, în cadrul raportului de progres privind implementarea Acordului de Asociere în domeniul contabilității poate fi inclusă elaborarea Legii contabilității și raportării financiare nr.287 din 15.12.2017 (în vigoare din 01.01.2019), care a substituit Legea contabilității nr.113 din 27.04.2007. Conform prevederilor Legii nr.287 din 15.12.2017, începînd cu 01.01.2019, obligativitatea ținerii

contabilității și întocmirii situațiilor financiare conform IFRS se răsfrînge asupra entităților de interes public [4, art.5, alin(4)]. De asemenea, potrivit art.5, alin. (11) din prezenta lege, întocmirea situațiilor financiare conform IFRS poate fi efectuată cu caracter opțional de către entitățile micro, mici, mijlocii și mari, ceea ce nu este o obligațiune dar un drept cu caracter facultativ. [4, art.5, alin(4)].

Tabelul 1. Clasificarea entităților după criteriul obligativității aplicării IFRS

Obligativitatea aplicării IFRS	
Caracter obligatoriu	Caracter facultativ
Entitățile de interes public, care includ: <ul style="list-style-type: none"> • entități ale cărei valori mobiliare sînt admise la tranzacționare pe o piață reglementată; • bancă; • asigurător (reasigurător)/societate de asigurări; organism de plasament colectiv în valori mobiliare cu personalitate juridică; • entitate mare care este întreprindere de stat sau este societate pe acțiuni în care cota statului depășește 50% din capitalul social; 	<ul style="list-style-type: none"> • entitățile micro și persoanele fizice care desfășoară activitate de întreprinzător, după înregistrarea acestora ca plătitori ai taxei pe valoare adăugată; • entitățile mici; • entitățile mijlocii și entitățile mari.

Sursa: elaborat de autor în baza Legii contabilității și raportării financiare nr.287 din 15.12.2017 [4, art.5]

În urma implementării noilor prevederi impuse de armonizarea cu IFRS, apare necesitatea evaluării și confirmării corectitudinii prezentării situațiilor financiare întocmite conform IFRS care poate fi efectuată prin intermediul unui *control financiar* adecvat.

Delimitarea tipurilor de control

Identificarea locului controlului financiar și interacțiunea acestuia cu alte tipuri de control permite reliefaarea obiectivelor și sarcinilor specifice anume controlului financiar. Astfel, scopul prezentei cercetări este compararea conceptelor de control financiar public intern, audit intern, control intern, control financiar, control de gestiune în vederea determinării scopurilor și obiectivelor specifice controlului financiar.

În Republica Moldova, conceptul de control financiar în sectorul public este reglementat prin Legea Nr. 229 din 23.09.2010 privind *controlul financiar public intern*. Conform prezentei legi, noțiunea de control financiar public intern reprezintă *sistem general și consolidat instituit în sectorul public, format din controlul intern managerial, auditul intern și armonizarea centralizată a acestora, avînd scopul de a promova gestionarea entităților publice conform principiilor buneii guvernări [5]*. Controlul financiar public intern are ca scop verificarea îndeplinirii condițiilor prestabilite pentru utilizarea fondurilor și resurselor alocate unei instituții publice și creșterea transparenței activității acesteia.

În cadrul CFPI se include conceptul de control intern managerial care este definit conform Legii nr. 229 din 23.09.2010 ca *sistem organizat de managerul entității publice și personalul acesteia în scopul asigurării buneii guvernări, care cuprinde totalitatea politicilor, procedurilor, regulilor interne, proceselor și activităților realizate în cadrul entității publice pentru a gestiona riscurile și a oferi o asigurare rezonabilă privind atingerea obiectivelor și rezultatelor planificate*.

De menționat, că noțiunile de control financiar public intern și control intern managerial au o sferă de aplicare restrînsă, fiind aplicabile doar în cadrul entităților de interes public. Deseori se confundată noțiunea de control financiar public intern cu noțiunea de control financiar, precum și noțiunea de control intern managerial cu noțiunea de control de gestiune, ceea ce este incorect.

CFPI (control financiar public intern) ≠ control financiar

Control intern managerial ≠ control de gestiune

Din cele menționate, rezultă că noțiunile de CFPI și controlul intern managerial se referă exclusiv la entitățile de interes public și sunt reglementate de *Legea privind controlul financiar public intern, Nr. 229 din 23.09.2010*, pe cînd noțiunile de controlul financiar și control de gestiune sunt concepte complexe, aplicabile tuturor entităților fără excepții.

În literatura de specialitate controlul de gestiune este conceput ca *totalitatea proceselor și procedurilor bazate pe informații, pe care managementul le utilizează pentru a menține sau a modifica anumite configurații ale activității entității*. [6, p.240] De asemenea, controlul de

gestiune este privit ca *ansamblul proceselor de culegere și utilizare a informațiilor având drept scop supravegherea și verificarea evoluției firmei la toate nivelurile sale* [7, p.12]. Rezultă că, controlul de gestiune abordează probleme globale legate de procesul de realizare a obiectivelor strategice ale întreprinderii.

Drept sursă informațională pentru controlul de gestiune servește informația obținută în urma exercitării controlului intern. Potrivit Standardelor Internaționale de Audit, emise de Consiliul pentru Standarde Internaționale de Audit și Asigurare (IAASB) al Federației Internaționale a Contabililor (IFAC), controlul intern este definit ca fiind *procesul conceput, implementat și menținut de către persoanele însărcinate cu guvernanta, conducere și alte categorii de personal cu scopul de a furniza o asigurare rezonabilă privind îndeplinirea obiectivelor unei entități cu privire la credibilitatea raportării financiare, eficiența și eficacitatea operațiunilor și conformitatea cu legile și reglementările aplicabile. Termenul de „controale” face referire la orice aspecte ale uneia sau mai multor componente ale controlului intern.*[8, p.264]

Astfel, rezultă că noțiunea de control intern înglobează totalitatea tipurilor de control prezente la entitate care are drept scop asigurarea credibilității raportării financiare. Managerul entității ia decizia cu privire la formele de control intern necesare și adecvate în dependență de activitatea acesteia și multitudinea nivelelor structurale.

Ca parte componentă a controlului intern distingem *controlul financiar* care reprezintă mijloc indispensabil de gestionare a afacerilor ce cuprinde o serie de tehnici, proceduri și procese, ce permit administrarea eficace a patrimoniului, determinarea deficiențelor, examinarea abaterilor și identificarea posibilelor căi de perfecționare a activității entității, cu scopul menținerii și maximizării pe termen scurt, mediu și lung a profitabilității acesteia, precum și asigurării continuității activității. Sarcina controlului financiar este *de a preveni angajarea de cheltuieli fără justificare economică, imobilizarea de mijloace economice, de a asigura profit sporit în folosirea resurselor materiale, financiare și de muncă.*[9, pag.19]

Distinct de acestea, auditul intern are rolul de a evalua și de a oferi o asigurare fermă și obiectivă managementului entității cu privire la funcționalitatea controlului intern exercitat în conformitate cu prevederile legislative și normative.

Reieșind din cele menționate anterior, rezultă că conceptul de control financiar, control intern, control de gestiune și audit intern sunt tipuri de control independente cu obiective și scopuri absolut diferite. Locul controlului financiar și interacțiunea acestuia cu alte tipuri de control poate fi prezentată în felul următor:

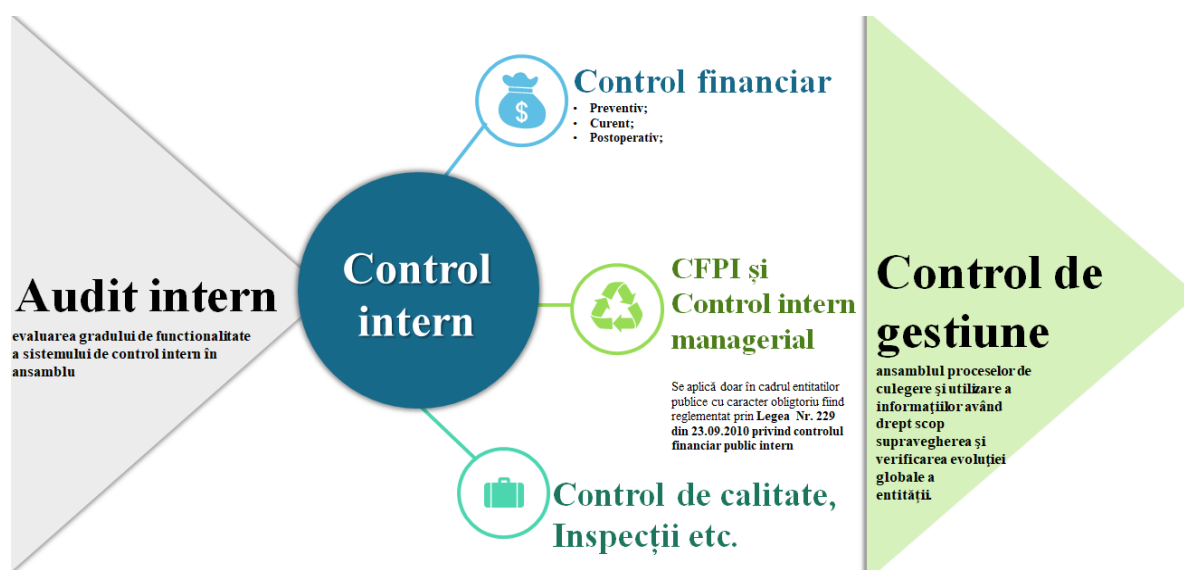

Figura 1. Delimitarea tipurilor de control

Sursa: elaborat de autori

Obiectul controlului financiar.

Obiectul controlului financiar reprezintă actele, documentele, operațiunile și tranzacțiile financiar-contabile derulate în cadrul activității desfășurate de entitate. Profesioniștilor din acest domeniu le revine sarcina să urmărească dacă actele și operațiunile examinate îndeplinesc condițiile de legalitate, operativitate, eficiență, oportunitate, economicitate și realitate.

Utilizatorii rezultatelor controlului financiar

Prin efectele sale, în exercitarea controlului financiar sunt cointeresați 3 tipuri de utilizatori, și anume:

1. Organele de stat;
2. Agentul economic propriu-zis;
3. Părți terțe (investitori, creditor, împrumutători etc.);

Cele 3 categorii de utilizatori, la nivel general, sunt cointeresați în verificarea și confirmarea corectitudinii unor aspecte similare corelate cu activitatea economico-financiară a subiectului controlului precum utilizarea oportună și rațională a fondurilor (proprie sau investite), corectitudinea ținerii evidenței contabile și raportării financiare. Interesele urmărite de utilizatorii situațiilor financiare sunt prezentate în tabelul de mai jos.

Tabelul 2. Utilizatorii situațiilor financiare și interesele urmărite de către aceștia în urma exercitării controlului financiar

Obiectul controlului financiar	Interesele organelor de control		
	Structuri de Stat (Ministerul Finanțelor, Inspectoratul Fiscal de Stat)	Managementul entității propriu-zise (director general, administrator, director financiar)	Părți terțe (investitori, parteneri de afaceri, etc.)
<i>Compatibilitatea activităților desfășurate de organizație cu documentele de constituire (statut, autorizații de funcționare etc.)</i>	+	+	+
<i>Corectitudinea și acuratețea calculului obligațiilor față de bugetele de stat și locale</i>	+	+	+
<i>Executarea cheltuielilor în conformitate cu bugetul aprobat și activitățile planificate</i>	+	+	+
<i>Utilizarea oportună a fondurilor alocate (din bugetul de stat, investiții etc.) pentru implementarea obiectivelor prestabilite</i>	+	+	+
<i>Conservarea și integritatea proprietății (de stat, investitorului)</i>	+	+	+
<i>Conservarea și integritatea patrimoniului propriu</i>	+	+	+
<i>Evaluarea corectă a elementelor patrimoniale</i>	+	+	+
<i>Corectitudinea evidenței contabile și a situațiilor financiare întocmite conform IFRS</i>	+	+	+
<i>Corectitudinea decontărilor și achitarea în termen a obligațiilor față de bugetele de stat și locale</i>	+	+	+

Notă: Prin semnul “+” se reflectă cointeresele utilizatorului în exercitarea controlului asupra aspectelor enumerate.
Sursa: elaborat de autori

După părerea autorilor, rezultatele controlului financiar trebuie să asigure răspuns la întrebările generale, în care sunt interesați toți utilizatorii situațiilor financiare, precum:

- ✓ Subiectul controlului va asigura continuitatea activității?

- ✓ Activele disponibile sunt utilizate eficient?
- ✓ Se respectă principiul bunei gestionări a patrimoniului?
- ✓ Care sunt instrumentele aplicate și cât de eficiente sunt acestea în ceea ce privește atingerea obiectivelor prestabilite?
- ✓ Care sunt riscurile pe termen scurt și lung?
- ✓ Care sunt perspectivele subiectului?
- ✓ Activitatea desfășurată este în corelație cu interesele întreprinderii și în conformitate cu prevederile legale?
- ✓ Situațiile financiare prezintă fidel poziția și performanța financiară a entității în conformitate cu cerințele IFRS?

Locul controlului financiar în cadrul structurii organizatorice a agentului economic

Organizarea controlului financiar în cadrul agentului economic depinde în mare măsură de funcționalitatea și diversificarea structurii entității. Pentru determinarea ilustrativă a locului controlului financiar în structura organizatorică a subiectului controlului poate fi utilizat drept instrument *organigrama* entității.

Pentru exemplificare am studiat organigrama Academiei de Studii Economice a Moldovei [10] și am determinat că după funcționalitatea structurilor entității, locul controlului financiar poate fi concentrat în cadrul *serviciului contabilitate, serviciului planificare economică și finanțe* care se află în subordinea *Rectorului, Senatului și Consiliului pentru dezvoltare strategică instituțională*.

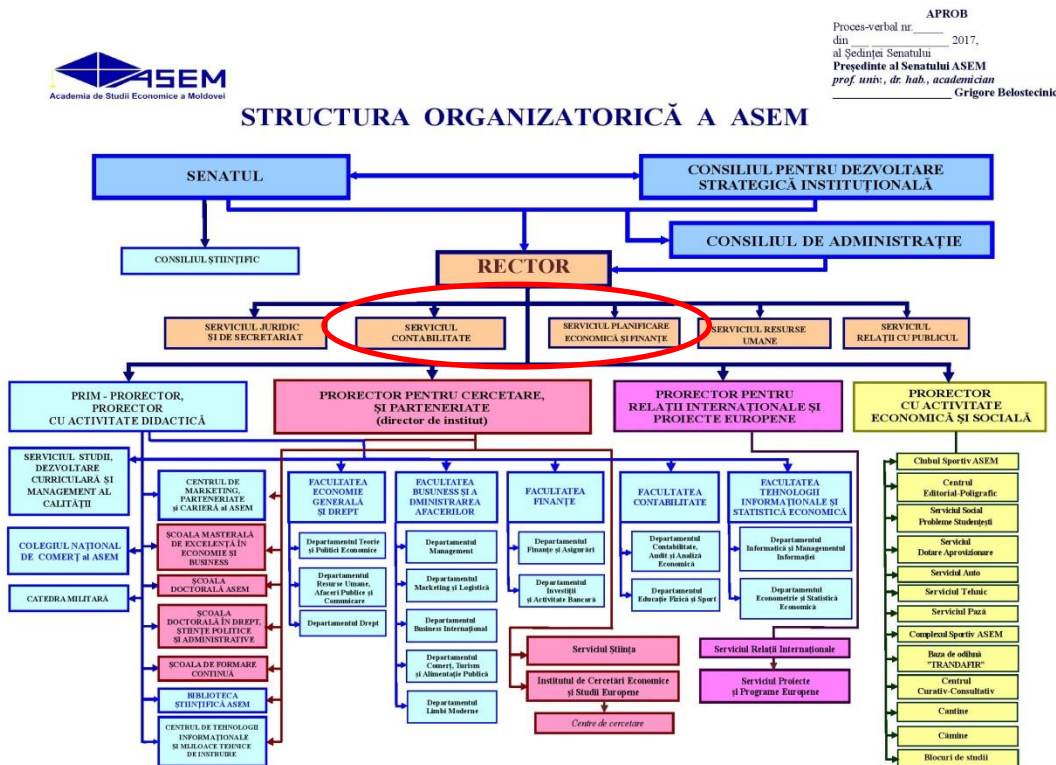

Figura 2. Structura organizatorică ASEM

Sursa:elaborat de autori după[10]

Activitatea de control financiar trebuie să fie exercitată de către persoane fizice sau juridice independente specializate (personal specializat, controlori, inspecții fiscali) care vor emite o concluzie obiectivă în legătură cu activitatea economico-financiară a subiectului controlului.

Sarcinile și Obiectivele controlului financiar

Obiectivele fundamentale ale controlului financiar se rezumă la verificarea documentelor financiar-contabile privind administrarea patrimoniului în scopul:

- ✓ verificării respectării legalității și organizării disciplinei în utilizarea resurselor financiare;

- ✓ prevenirii, descoperirii și recuperării pagubelor;
- ✓ stabilirii răspunderilor în sarcina persoanelor vinovate pentru nerespectarea prevederilor și a normelor legale.

Etapele de exercitare a controlului financiar pot fi structurate în 4 nivele, reieșind din obiectivele urmărite și procedeele necesare de efectuat (tabelul nr.3).

Tabelul 3. Obiectivele și etapele de exercitare a controlului financiar

Etape de control	Obiective
Etapa I Programarea activității de control financiar	<p>În prima etapă se identifică următoarele elemente:</p> <ul style="list-style-type: none"> - obiectul, subiectul și locul controlului; - setul de indicatori și valori necesare de monitorizat; - nivelul optim al indicatorilor controlați și limitele admisibile; <p>Setul de indicatori monitorizați este determinat de structura planurilor și bugetelor strategice, operaționale și financiare, precum și situațiile financiare sau alte rapoarte financiare furnizate de contabilitate în procesul de raportare.</p> <p>Etapa inițială cuprinde următoarele obiective de control:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Înțelegerea și cunoașterea generală a obiectului controlului; 2. Stabilirea sarcinilor controlului; 3. Identificarea tematicii controlului; 4. Analiza prevederilor legislative și cadrului normativ care reglementează activitatea obiectului supus controlului financiar; 5. Elaborarea programului de control.
Etapa II Inițierea acțiunilor de control financiar	<p>La această etapă de control în practică se disting următoarele obiective:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Identificarea surselor de informare necesare efectuării controlului (rapoarte și situații financiare); 2. Aplicarea metodelor și procedeele de control alese în funcție de specificul activității entității și a obiectului controlului; 3. Compararea indicatorilor activității economico-financiare cu nivelul planificat sau nivelul optim; 4. Determinarea deficiențelor și abaterilor.
Etapa III Exercitarea controlului financiar	<p>În etapa a treia, au loc următoarele activități de control:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Identificarea punctelor tari și punctele slabe ale activității entității; - Analiza structurii principalilor indicatori în dinamică și identificarea factorilor de influență; - Aprecierea tendințelor favorabile și nefavorabile care influențează în mod direct sau indirect performanța financiară a entității. <p>Etapa a treia cuprinde următoarele obiective:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Evaluarea monetară a deficiențelor și măsurarea impactului financiar asupra situației financiare și a patrimoniului entității; 2. Identificarea factorilor de influență negativă; 3. Evaluarea riscurilor existente cât și a celor posibile; 4. Stabilirea răspunderii și identificarea persoanelor responsabile pentru activitatea deficitară.
Etapa IV Finalizarea controlului financiar	<p>În etapa a patra se formulează concluziile și rezultatele globale în urma controlului financiar, fiind urmărite următoarele obiective:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Totalizarea datelor și elaborarea actului de control (raport, proces-verbal, scrisoare către conducere etc.); 2. Valorificarea constatrilor și propunerea recomandărilor cu privire la ajustarea și corectarea abaterilor negative; 3. Implementarea recomandărilor și acoperirea prejudiciului constat în urma controlului financiar; 4. Monitorizarea implementării acțiunilor corective.

Etape de control	Obiective
	Rezultatele controlului sunt prezentate conducerii entității pentru inițierea procesului decizional, finalizând astfel ciclul controlului financiar.

Sursa: elaborat de autori

Sistematizând cele menționate, se propune spre analiză un model de control financiar complex al entității aplicabil în cadrul celor 4 etape menționate anterior:

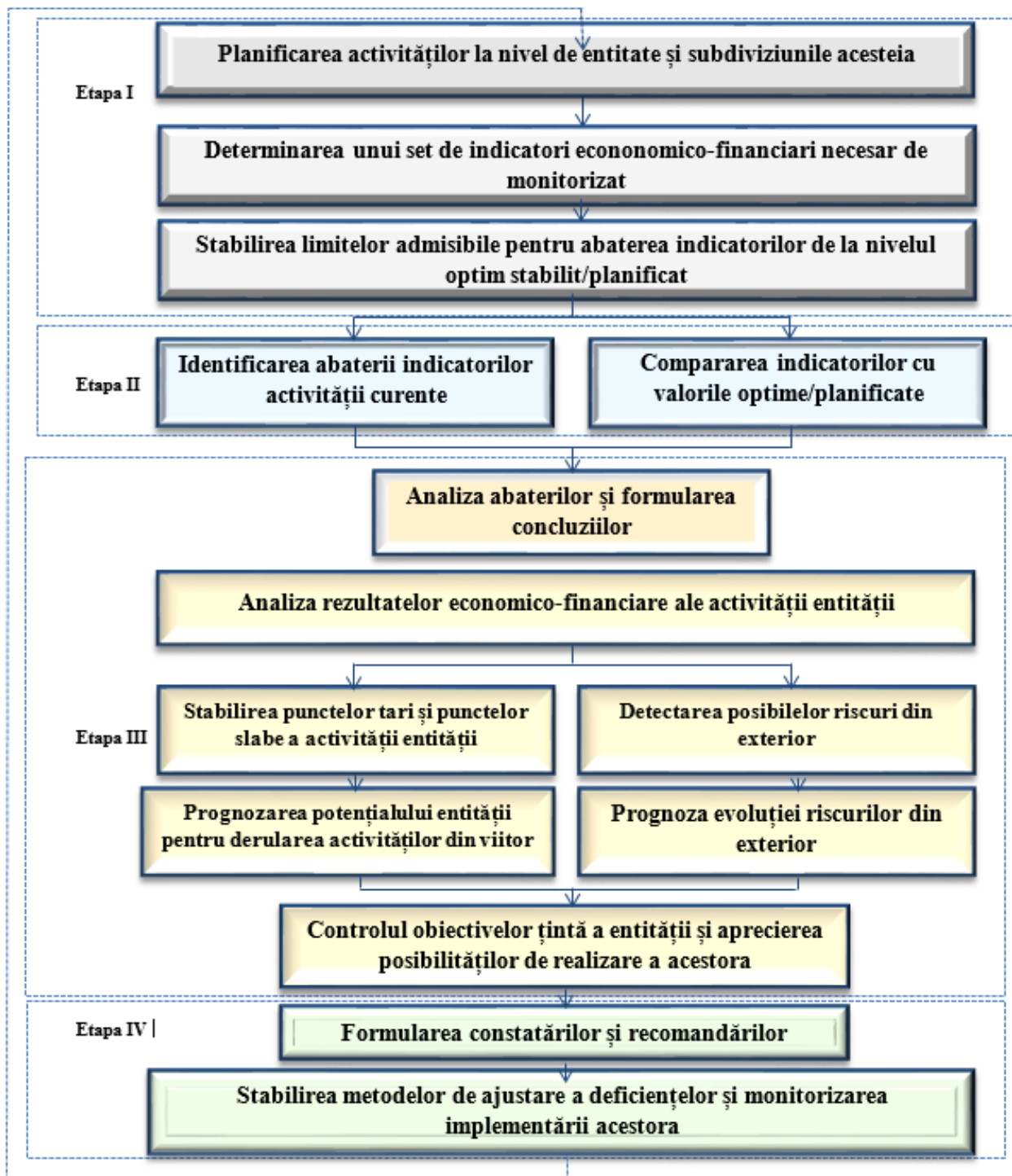

Figura 2. Modul de organizare a controlului financiar la nivel de entitate în cadrul unei perioade de gestiune

Sursa: elaborat de autori în baza [11, pag.3]

Reieșind din modelul dat, distingem următoarele *sarcini de bază ale controlului financiar*:

1. Identificarea persoanelor responsabile de control financiar;
2. Înțelegerea și cunoașterea generală a obiectului controlului;
3. Cunoașterea exactă a structurii indicatorilor monitorizați;
4. Stabilirea limitelor admisibile de deviere a fiecărui indicator controlat;
5. Aplicarea unor metode clare de măsurare sau de calcul al fiecărui indicator monitorizat la momente sau intervale de timp prestabilite;
6. Aprecierea algoritmului de acțiuni necesare pentru ajustarea abaterilor, indicând canalele sau persoanele responsabile de transmitere a informației către unitățile structurale (subdiviziunile) afectate;
7. Monitorizarea implementării acțiunilor corective;

În final, analizând practicile entităților autohtone în ceea ce privește metodele și tehnicile aplicabile la exercitarea controlului financiar, concluzionăm că, la etapa actuală prevalează caracterul birocratic al procedurilor de control, iar accentul de bază se pune pe verificarea datelor financiare. Autorii consideră că, odată cu trecerea la noile cerințe ale IFRS, apare necesitatea modernizării metodelor și tehnicilor controlului financiar care trebuie să pună accent atât pe analiza datelor financiare cât și a celor non-financiare și care ar permite depistarea riscurilor, evaluarea principiului bunei gestiuni a afacerilor precum și formularea căilor de optimizare a gestionării patrimoniului.

Tabelul 4. Direcții de modernizare a controlului financiar

Control financiar actual	Control financiar modernizat
<ul style="list-style-type: none"> - Are un caracter birocratic, preponderent fiscal; - Scopul principal se rezumă la depistarea deficiențelor aferente obligațiunilor față de bugetul de stat și local; - Pune accent pe compararea elementelor raportate cu documentele primare și înregistrările din evidența contabilă; - Lipsește aprecierea caracterului calitativ și principiului bunei gestiuni a afacerilor; - Lipsește analiza riscurilor; - Are un caracter periodic (control preventiv sau curent sau postoperativ); 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Analizează activitatea economico-financiară în ansamblu; ✓ Depistează erori și riscuri; ✓ Propune căi de optimizare a activităților desfășurate; ✓ Apreciază corectitudinea reflectării elementelor patrimoniale prin prisma IFRS; ✓ Pune accent pe dezvoltarea informațională și utilizează instrumente și metode moderne de control, programe informatice relevante; ✓ Se conduce de principiul bunei gestiuni a afacerii; ✓ Are un caracter permanent (control preventiv, curent și postoperativ);

Sursa: elaborat de autori

Concluzii.

Rezultatele obținute în urma controlului financiar reprezintă punctul de inițiere pentru procesul decizional al managementului entității. Calitatea controlului financiar afectează direct deciziile operaționale și strategice ale managerilor entității care, în final, dictează strategia de activitate a entității în ansamblu. În această ordine de idei, concluzionăm că, controlul financiar reprezintă un instrument al performanței în cadrul entităților autohtone, care este indispensabil în contextul dezvoltării afacerii nu doar din punct de vedere al volumelor, dar și al eficienței activității în ansamblu, deoarece asigură transparența informației și credibilitatea datelor prezentate

utilizatorilor situațiilor financiare. Astfel, prin modernizarea procedeelelor de control financiar în corespundere cu practicile internaționale, care ar permite confirmarea veridicității, corectitudinii și comparabilității informației prezentate în situațiile financiare întocmite în conformitate cu noile prevederi aliniate la standardele internaționale de raportare financiară SIRF, entitățile autohtone vor face un pas imens spre dezvoltarea mediului de afaceri în domeniul investițional.

Referințe bibliografice:

1. DIACONU G., Contabilitate internațională: comparații și armonizări, Ed. a 2-a, rev., Editura Bibliotheca, Târgoviște, 2006.
2. Legea pentru ratificarea Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte nr. 112 din 02.07.2014. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.185-199 din 18.07.2014.
3. Legea pentru ratificarea Acordului de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte nr. 112 din 02.07.2014. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova nr.185-199 din 18.07.2014.
4. Legea contabilității și raportării financiare nr. 287 din 15.12.2017. În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, nr. 1-6 din 05.01.2018.
5. *Legea privind controlul financiar public intern, Nr. 229 din 23.09.2010* . În: Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 26.11.2010, Nr. 231-234;
6. ALBU N., ALBU, C. Instrumente de management al performanței. București: Ed. Economică, 2003, I vol., 288, p., II vol., 272 p., ISBN 973-590-897-2
7. IONESCU I., Control de gestiune : abordare în context european și internațional. Craiova : Ed. Universitaria, 2015, 179 p. ISBN 978-606-14-0954-9
8. ISA 315 Identifying and assessing the risks of material misstatement through understanding the entity and its environment.
9. BOULESCU Mircea, GHIȚĂ Marcel. *Control financiar și expertiză contabilă*. București: COPYRIGHT,1996. 372 p. ISBN 973-97064-6-0
10. Structura organizatorică a Academiei de Studii Economice a Moldovei <http://www.ase.md/files/ase/organigrama2017.pdf>= (Vizitat pe 03.03.2019)
11. Токаренко Г.С, Организация контроля результатов финансово-хозяйственной деятельности предприятия <http://www.finman.ru/articles/2005/1/3784.html> (vizitat pe 20.01.2019)